

OBALONY (22) *part praet pass pf*

obalony (18), **obalon** (4).

o *prawdopodobnie jasne* (*tak w o-*); -a- (20), -ã- (2) *GrzegRóżn, CzechEp.*

sg m N (praed) obalon (4), obalony (1); -on : -ony *GrzegRóżn* (4:1). ◇ *G* obalon(e)go (1). ◇ *A* obalony (1). ◇ *f N* obalonã (1). ◇ *n N* obalon(e) (2). ◇ *G* obalon(e)go (1). ◇ *pl N subst* obaloné (7); -é (1), -(e) (6). ◇ *G* obalonych (1). ◇ *A subst* obalon(e) (3).

Składnia dopełnienia sprawcy: obalony od kogo (3), *przez kogo, przez co* (2), *za czym* (1); *od kogo SkarKaz; za czym SkarŻyw; od kogo : przez kogo, przez co GrzegRóżn* (2:2).

Sł stp, Cn brak, Linde XVIII w. s.v. obalić.

Taki, który upadł, przewrócony; zrzucony; dirutus, eversus PolAnt (22) : Serce w niefortunności tąd/ y myśli strapienie/ Ciąła siły pozbywszy leżą obaloné [*conglutinatus est in terra venter noster Vulg Ps* 43/25] *KochPs* 66.

W przeni [czym] (1) :

W porównaniu (1): iż nie bliższy [*nasz świat*] iako kłenicą piękna/ á ledá wicherkiem wnet ftłuczona á obalona być może. *RejAp* 129.

Szereg: »stłuczony a obalony« (1): *RejAp* 129 *cf W porównaniu.*

Przeni: O przykrościach, które kogoś spotykają (1) :

Zwrot: »być obalony [na kogo]« = spaść na kogo (1): *Wiara Apoftolska/ [...] z obroną przeciwko Sábellianom/ w kthorey ich własne potwórzy/ rozebrane ná nich łamych łą obalone ábo obrocone. GrzegRóżn* A4.

a. *O przedmiotach materialnych (budowle, rzeźby): zburzony, zmieniony w ruinę* (11) : *A* wczyniwszy łobie dobre łerce/ pobudował wżytki obalone mury [*aedificavit omnem murum dirutum*] *BibRadz* 2.Par 32/5; *Ná oftátek prosił [Temistokles] áby posłali co przednieyszã rádę/ oglądác iż mury Atheńskie obalone łą. BielSpr* 37v; *BudBib Eccli* 49/15; *SkarŻyw* 31, 502; *Y Zorobabel z Neemiałzem/ gdy [kościół] obalony od nieprzyjaciół znowu budowáli SkarKaz* 454a, 116b.

obalony czym (1): *Báłwany modlitwą obalone. SkarŻyw* 179 *margin.*

Wyrażenie: »z gruntu obalony« (1): *miáło ich nie było zburzone/ ktore iuż popułtołzone y zgruntu [!] obalone być wiemy CzechRozm* 121.

Szereg: »popustoszony i obalony« (1): *CzechRozm* 121 *cf »z gruntu obalony«.*

Przeni (2) : *Kościół Anthykryftow/ w ktorým wżytek fundáment Apoftolłki obalony iest GrzegRóżn* F2v, F3v.

b. *O instytucjach i panowaniu: to, co przestało istnieć; w przeni* (2) : *Szcześnie ławie miáło ktore w rozwálinách y rumie obalonego łwieckiego pánowánia/ leżác [...] łzyrzey łwoię duchowã władzã/ niłzi kiedy páńłstwo Rzymłkie/ rościąga SkarŻyw* 408.

Szereg: »obalony i zepsowany« (1): *kápláńłstwo Zydowłkie obłudne y łcienie pobieloney podobne/ miáło iuż być obalone y zepłowane WułNT* 492.

c. *O pogłądach, przekonaniach, wierze, twierdzeniach, ideach itp.: podważony, zniweczony* (6) : *GDy był Pan Bog Lutherá wzbudził/ chciał áby Antykryftow Kościół był przezeń obálon GrzegRóżn* F4, F4, H2v.

obalony czym (1): wżytkie inłze dowody iego [...] tym iedny [!] obalone w niwecz fię obroćć mułzą. *CzechEp* 269.

W charakterystycznych połączeniach: *obalony(-e) dowody, Kościół (2), rzeczy.*

Przen: O Bogu i Chrystusie (2) : A gdyć obalon będzie ieden Bog Oćiec/ tedyć iuż y Syn Boży Bog z Bogá nie może być *GrzegRóżn* E4, F4.

Synonimy: *przewrocony, wywrocony, zniszczony; a. zburzony.*

Cf **NIEOBALONY, OBALIĆ, OBALISTY**